

**HEJ KOMMUNEN!
EN RAPPORT OM RELATIONEN MELLAN
SVEROKS OCH VI UNGAS FÖRENINGAR OCH
DERAS KOMMUNER**

OM PROJEKTET

Hej Kommunen är ett gemensamt projekt mellan spelhobbyförbundet Sverok och barn- och ungdomförbundet Vi Unga. Syftet med projektet är att sprida kunskap om och föra det lokala föreningslivet närmare sina kommuner. Sverok vill genom projektet sammanställa och sprida kunskap om hur lokalföreningar kan bygga goda relationer med kommunen de verkar i. Projektet syftar även till att inspirera föreningsliv och kommuner att samarbeta genom att arrangera dialogträffar runt om i landet, ta fram rapporter, arrangera seminarium och på det sättet uppmuntra kommuner och föreningar att samarbeta.

HEJ KOMMUNEN!

Projektledare Therese Stoltz

Grafisk form Martin Ackerfors

Foto Tobias Ekvall, Karin Lundin, Jasmine Sundblad, Karin Karlsson, Johan Blomgren, virre

Sverok
S:t Larsgatan 6
582 24 Linköping

Vi Unga
Box 30083
104 25 Stockholm

www.sverok.se

www.viunga.se

FÖRORD

Vi spelar spel och skejtar, röstar och budgeterar, sjunger och skrattar. Barn- och ungdomsförbundet Vi Unga och spelhobbyförbundet Sverok har tillsammans cirka 1 300 föreningar med nästan 142 000 medlemmar runt om i Sverige som varje dag organiserar sin egen och andras fritid.

Vår verksamhet skapas av och för unga, vi är övertygade om att unga har rätt att vara delaktiga i att skapa sin egen fritid. Vi tar till vara på ungas intressen och ger dem förutsättningar och möjligheter att själva bestämma vad de vill göra och hur de vill göra det. Genom att stödja ett engagemang sprider det sig genom våra organisationer och ut i samhället. Det finns en vinst för samhället i stort att uppmuntra unga till idéer och drömmar. Hos oss får de möjlighet att arrangera konserter och lajvkampanjer och på samma gång lära sig om ledarskap, projektarbete, budgetering och demokrati.

Att ge förutsättningar för föreningsliv och skapa möjligheter för unga handlar om mer än att se till att det finns en fotbollsplan och ett bibliotek i kommunen. Det handlar om att skapa förutsättningar för unga att göra det de vill göra oavsett om det handlar om att skejta, spela datorspel, fotografera eller starta en paintballförening. Oftast behöver insatserna inte vara stora och ibland handlar det om att ge projektstöd till den där LAN-träffen, andra gånger om att ge råd i hur man skaffar ett organisationsnummer eller hittar en klubblokal.

Vi har undersökt hur våra föreningar upplever sitt samarbete med kommunen och ser att medan det finns mycket bra så finns det även en hel del att arbeta vidare med för att alla Sveriges kommuner ska bli ungdomskommuner. I den här rapporten presenterar vi hur våra föreningar upplever kommunen och dess stöd och ger tips på hur det kan bli ännu bättre.

Rebecka Prentell
förbundsordförande
Sverok

Lovisa Persson
vice ordförande
Förbundet Vi Unga

INLEDNING

Under våren 2012 gjorde Sverok en undersökning bland sina föreningar om hur deras kontakt med kommunen såg ut. Undersökningen mynnade ut i rapporten *Det hemliga föreningslivet* (<http://www.sverok.se/wp-content/uploads/2012/05/det-hemliga-foreningslivet-2012.pdf>). Det visade sig att endast 29 % av Sveroks föreningar sökt bidrag av sin kommun och att 20 % hade fått något stöd. Föreningarna som varit i kontakt med kommunerna var överlag positivt inställda, men även kommentarer om omständliga eller direkt dåliga kontakter förekom. Ansökan om bidrag är ofta föreningars första kontakt med kommunen och av de siffror som framkom i förra årets rapport kan slutsatsen dras att det ofta saknas kontakt mellan kommunen och Sveroks föreningar. Inte heller bland Vi Ungas lokala föreningar söks ekonomiskt bidrag från kommunerna. Främsta anledningen bedömde man vara att föreningarna saknar kunskap om att det går att få stöd från kommunen.

Ett fungerande samarbete mellan kommuner och föreningsliv är viktig för föreningarnas utveckling liksom för kommunen. Sverok och Vi Unga såg en problematik i den bristfälliga kontakten och startade tillsammans projektet Hej Kommunen som finansieras med stöd från Ungdomsstyrelsen. Inom ramen för projektet anordnas bland annat dialogträffar runt om i Sverige mellan föreningar och kommuner för att skapa en bild av hur man ser på varandra och hur man vill att ett hållbart och väl fungerande samarbete kan se ut. Det är dialogträffarna som tillsammans med de 130 intervjuer som gjorts med Sverok och Vi Ungas föreningar som ligger till grund för denna rapport.

RAPPORTENS SYFTE

2012 års undersökning visade att få av Sveroks föreningar söker och får ekonomiskt stöd från sina kommuner. Bedömningen är att situationen för Vi Unga är densamma. En bra relation mellan föreningsliv och kommuner bygger inte uteslutande på ekonomiskt stöd från kommunens sida men kan ändå ses som en fingervisning i vilken utsträckning man har kontakt med varandra.

Projektet Hej Kommunen syftar till att föra föreningar och kommuner närmare varandra genom olika insatser. Genom att undersöka vilka aspekter det är som påverkar den relationen och hur föreningarna ser på sin kommun är förhoppningen att få fler att reflektera över hur man kan arbeta för att det ska bli ännu bättre i framtiden.

En kartläggning har gjorts över hur situationen ser ut idag och vad som påverkar den. Varje kommun har givetvis olika förutsättningar men det bör ändå finnas mycket att lära av varandra. I den här rapporten kommer de gemensamma nämnarna mellan de föreningar som intervjuats att tas upp, med fokus på hur de upplever kontakten med kommunen och det stöd som erbjuds. Förhoppningen är att resultaten som presenteras här ska kunna användas praktiskt för att gemensamt utveckla föreningars möjligheter att engagera unga på ungas villkor och utefter ungas egna intressen.

Denna rapport är ett försök att svara på följande frågeställningar:

- Hur upplever Sverok och Vi Ungas föreningar deras relation med kommunen?
- Vad är det som påverkar föreningarnas relation med kommunen?
- Vilken syn har föreningarna på kommunen som helhet?
- Hur upplever föreningarna det stöd kommunen erbjuder föreningslivet?

UNDERSÖKNINGENS GENOMFÖRANDE

För att få svar på de frågeställningar som ligger till grund för rapporten har telefonintervjuer samt dialogmöten använts. Dialogmöten har genomförts i Borlänge och Umeå. På dessa har föreningarnas verksamhet, organisation och dess förutsättningar presenterats av dem själva och kommunen i sin tur har berättat om det stöd de kan erbjuda. Utifrån en gemensam kunskap har en plattform för dialog skapats om hur man kan arbeta mer långsiktigt tillsammans.

De kvantitativa intervjuerna har gett en överblick över hur föreningarna ser på samarbetet med sina respektive kommuner. Urvalet av föreningar har skett slumpvis. De intervjuade har fått svara på frågor om hur deras relation till kommunen ser ut idag, vilken kontakt de har och vad det är som gör att relationen ser ut som den gör. Frågorna har varit varierande med både svarsalternativ och med öppna frågor. De öppna frågorna har kodats och grupperats för att kunna uttyda olika mönster. Totalt har 130 slumpvis utvalda föreningar har intervjuats under april och maj 2013, 30 av Vi Ungas cirka 300 föreningar och 100 av Sveroks cirka 1 000. Intervjufrågorna som ställts finns som Bilaga 1 i slutet på denna rapport. Det är den person som föreningen angett som kontaktperson som kontaktats och intervjuats, kontaktpersonerna har haft olika roller i styrelsen och kunskapen om verksamheten har varit varierande.

RESULTAT

Resultatet av telefonintervjuerna som gjorts visar att det finns både positiva och negativa erfarenheter av samverkan med kommunen hos föreningarna. En del föreningar menar att de fått ett dåligt bemötande och att kommunen inte tycker att "leka krig" är en fritidssysselsättning att stötta. Men det finns även berättelser om föreningar som uppger att de troligtvis inte funnits kvar idag om det inte vore för kommunen. Andra föreningar menar att kommunen varit guld värda och berättar om hur de fått hjälp med att marknadsföra arrangemang, fått stöd i att tala med markägare och att verksamheten utvecklats tack vare kommunen.

Det har i intervjuerna funnits oändliga synpunkter på hur samarbetet fungerar eller inte fungerar och vad orsakerna är. De två faktorer som verkar ha störst inverkan på föreningars upplevelser av kommunerna handlar främst om strukturer kring ekonomiskt stöd och kommunens bemötande, hur man upplever viljan till att hjälpa och stötta. En tredje aspekt som undersökts är det stora antal föreningar som uppger att de aldrig fått information eller haft kontakt med kommunen. Majoriteten av de föreningar som någon gång haft kontakt tycker att de fått stöd och hjälp men det finns samtidigt en stor brist när den första kontakten aldrig tas.

POSITIVT BEMÖTANDE

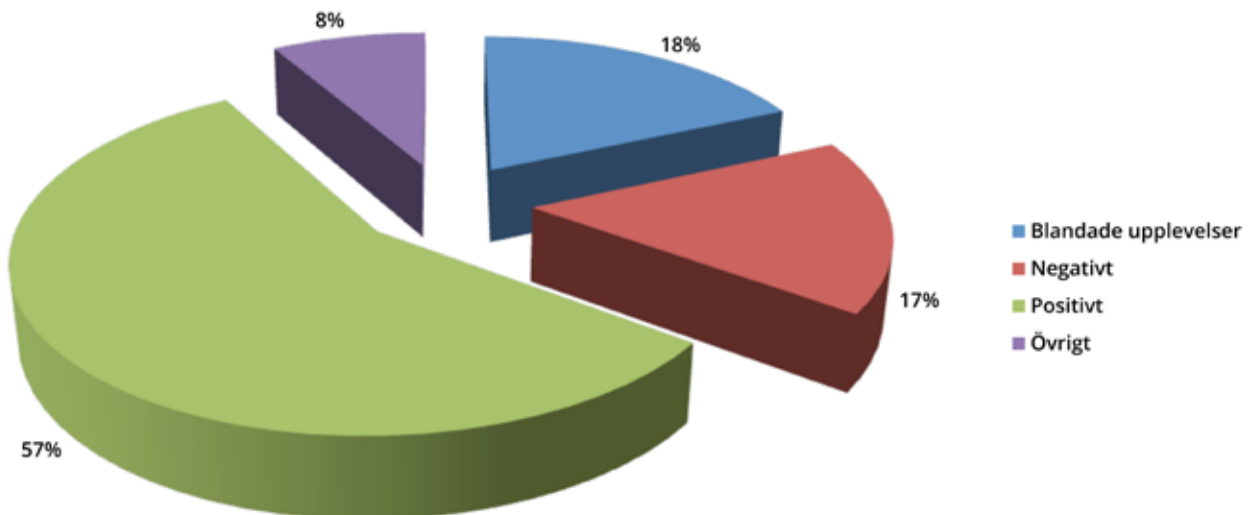
Som tidigare konstaterats upplever en majoritet av föreningarna att kontakten med kommunen är positiv och att de i och med detta får möjligheter att fortsätta bedriva sin verksamhet. Om man räknar samman de värdeord som finns i hur föreningarna beskrivit kontakten får man 59 positiva värdeord och 29 negativa. Antalet har såklart att göra med hur mycket personerna har utvecklat sina svar men ger en fingervisning på just föreningarnas olika upplevelser. Att en majoritet är positiva framkom även i Sveroks rapport från 2012, Det hemliga föreningslivet. Vilka värdeord föreningarna använde ser ni på bilden nedan.

Intervjuerna visar att 68,3 % av de föreningar som haft kontakt med kommunen planerar att ha fortsatt kontakt i framtiden och att 73,3 % av de som har kontakt har haft det upprepade gånger. Att det finns en vilja från föreningarnas sida till fortsatt samarbete är ett gott betyg för kommunerna och en av anledningarna kan antas vara att det samarbete och den kontakt man haft varit en positiv erfarenhet.

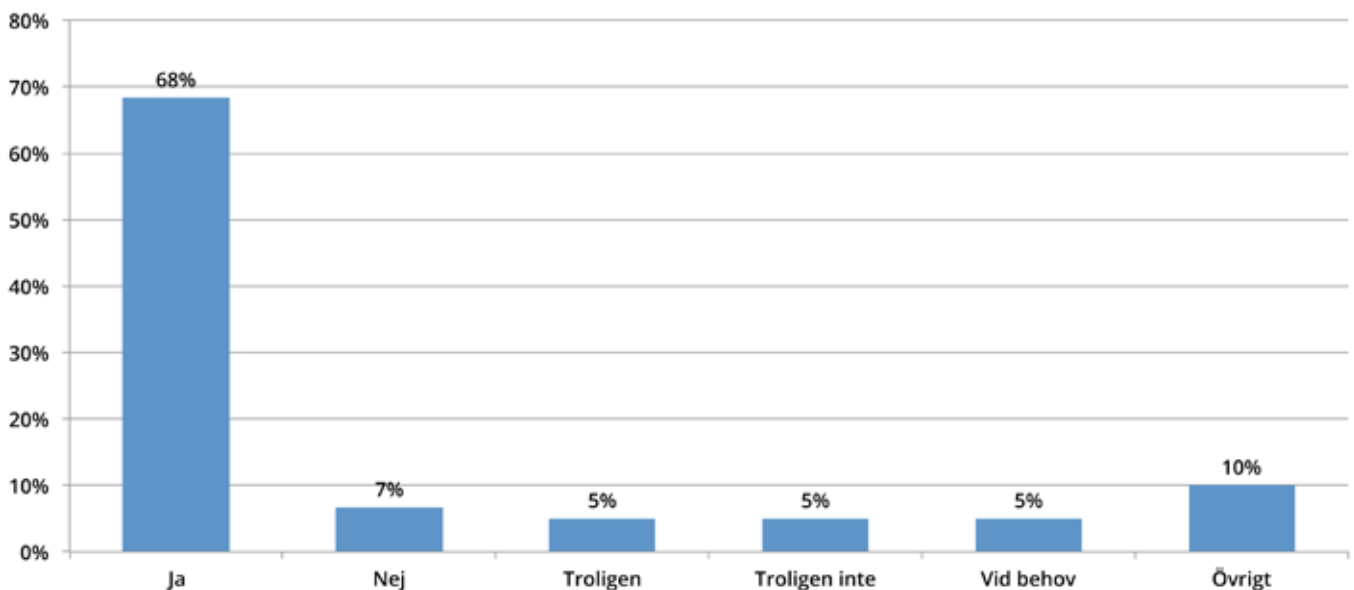

HUR UPPLEVER NI KONTAKTEN MED KOMMUNEN?

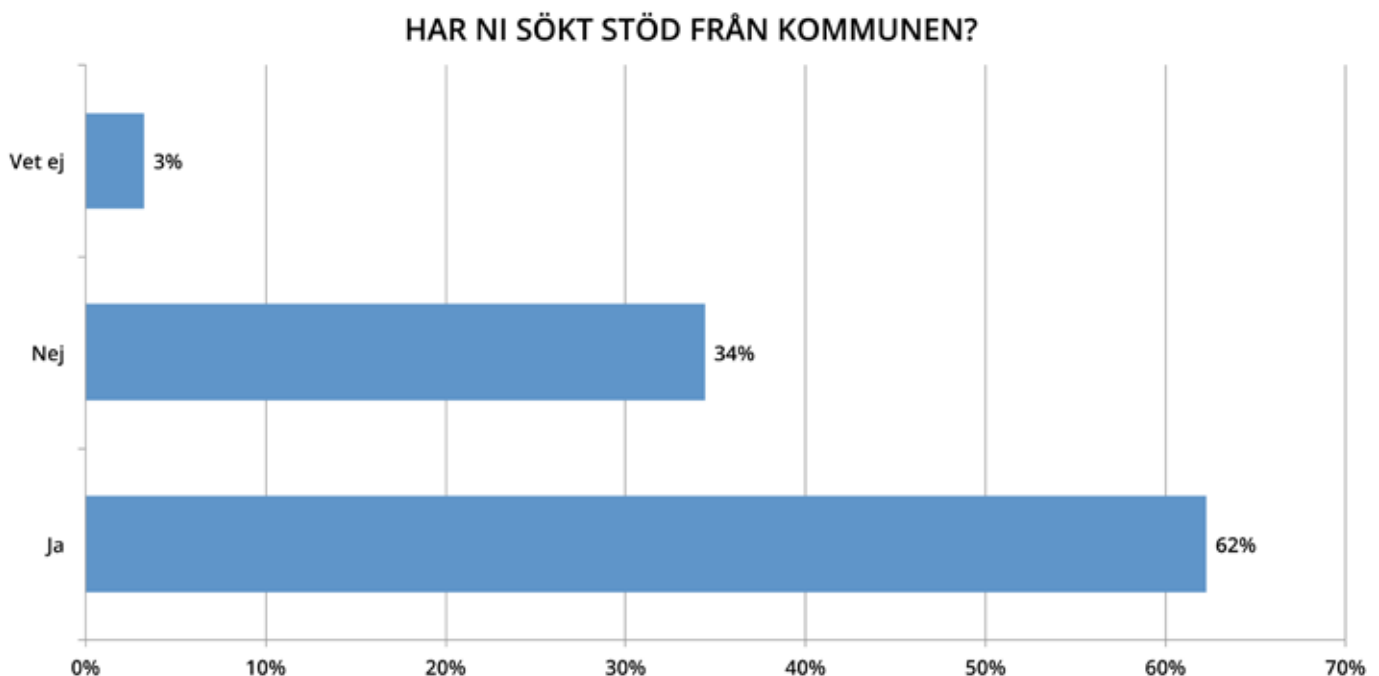
16,6 % av föreningarna upplever dock kontakten som negativ. En bidragande orsak är krångliga regelverk och hårda krav för de ekonomiska stöden till föreningslivet men det finns även berättelser om kommuner som är negativa till föreningens verksamhet. De öppna svaren angående hur man upplever kontakten tar till största delen upp just den personliga kontakten och det bemötande man får av kommunala tjänstemän. De som har negativa upplevelser av kommunen uppger i större utsträckning än de som är positiva att de inte kommer att ha kontakt med kommunen i fortsättningen.

KOMMER NI ATT FORTSÄTTA HA KONTAKT MED KOMMUNEN ÄVEN I FRAMTIDEN?

EKONOMISKT STÖD

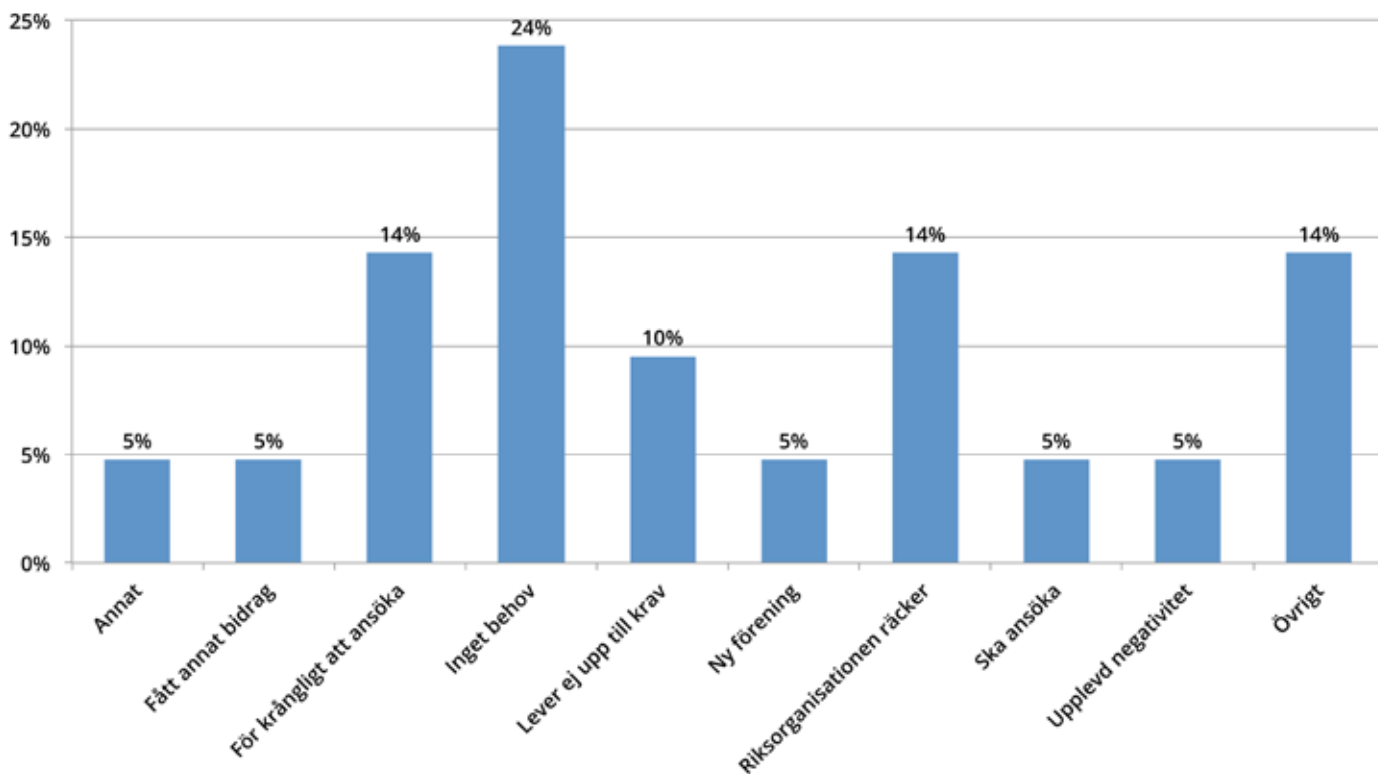
En av de frågor som tagits upp i intervjuerna med föreningarna är de bidrag kommunerna har att erbjuda föreningslivet. Frågorna som ställts handlar om föreningarna sökt och fått stöd från kommunen och hur de upplever de ekonomiska bidragen. I årets kartläggning visar det sig att fler än i den tidigare undersökningen uppger att de sökt stöd från kommunen. Bland de Sverokföreningar som frågan ställdes till 2012 uppger endast 30 % att de sökt bidrag och årets intervjuer visar att siffran för 2013 är cirka 62 %. Skillnaden mellan dessa två undersökningar är flera, dels att även föreningar från Vi Unga intervjuats och dels att frågan utvidgats till att handla om stöd och inte enbart bidrag. I 2012 års undersökning ställdes frågan till samtliga intervjuade föreningar och i denna tillfrågades de som uppgett att de haft kontakt med kommunen.

Föreningarna har tillfrågats om vilken form av stöd de sökt från kommunen och här är svaren varierande, den största delen handlar om olika former av träffbidrag och projektbidrag men även praktisk hjälp förekommer, om än i mindre utsträckning. Detta har sannolikt att göra med att få kommuner verkar erbjuda praktisk hjälp. Här finns dock många variationer och Örebro Kommun erbjuder exempelvis nya föreningar utbildning i föreningskunskap där man tar upp saker som stadgar, årsmötets vikt och så vidare. Det är också en bred majoritet av föreningarna som söker stöd som får det beviljat, 73,7 %. Antal föreningar som uppgett att de inte fått stöd är 23,7 % medan övriga varit osäkra.

De som inte sökt stöd anger främst att de antingen inte har ett behov av att få stöd, att stödet från riksorganisationen räcker eller att det är för krångligt att ansöka. Här finns alltså flera aspekter där det allvarligaste problemet är att utformningen av reglerna sätter upp hinder då flertalet föreningar inte lever upp till kraven och andra har svårt att förstå hur de fungerar. Båda anledningarna motverkar ett aktivt och växande föreningsliv.

VARFÖR HAR NI INTE SÖKT STÖD FRÅN KOMMUNEN?

Trots att en majoritet är positiva till de effekter kontakten med kommunen får och det stöd och den hjälp som ofta är avgörande för föreningar, uppger nästan en tredjedel att kontakten med kommunen inte fick någon effekt alls eller att de inte fick hjälp och stöd.

LSU, Sveriges Ungdomsorganisationer släppte under 2012 rapporten Med vilket syfte? Den rapporten visar att 61 % av Sveriges kommuner har krav på ett lägst antal medlemmar föreningen ska ha för att vara berättigade till bidrag, i vissa fall krävs minst 20 medlemmar vilket kan skapa svårigheter för mindre föreningar och bildandet av nya föreningar. Krav på antal medlemmar finns även hos regioner och landsting i 76 % av fallen. Enligt LSU:s rapport svarade 25 % av kommunerna att de inte gett bidrag till nya föreningar de senaste fem åren, detta har givetvis betydelse för ett ungt föreningsliv som förnyas och utvecklas.

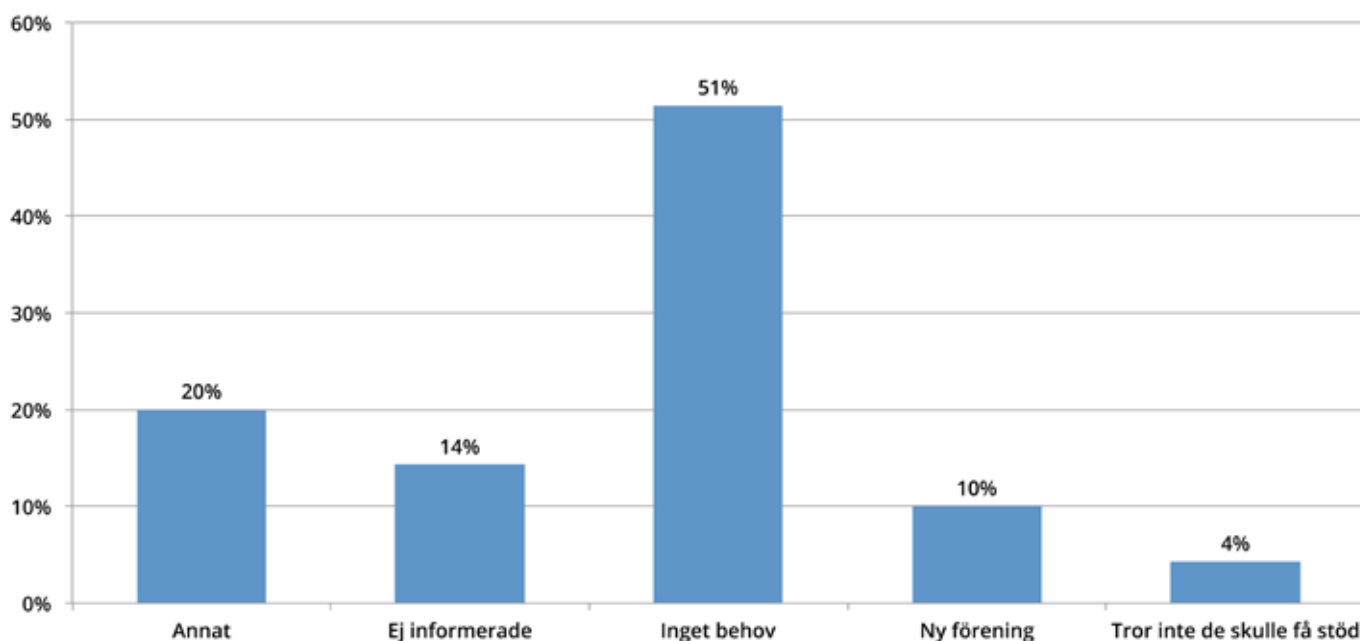

KOMMUNIKATIONSBRIST

De flesta föreningar som har kontakt med kommunen upplever att kontakten har positiva effekter. För den stora andel föreningar där kontakten saknas spelar detta dock mindre roll då dessa effekter inte kommer dem till del. Tröskeln tycks ibland vara alltför hög och många saknar kunskap om vad de kan få hjälp och stöttning med och vart de ska vända sig om de vill söka stöd.

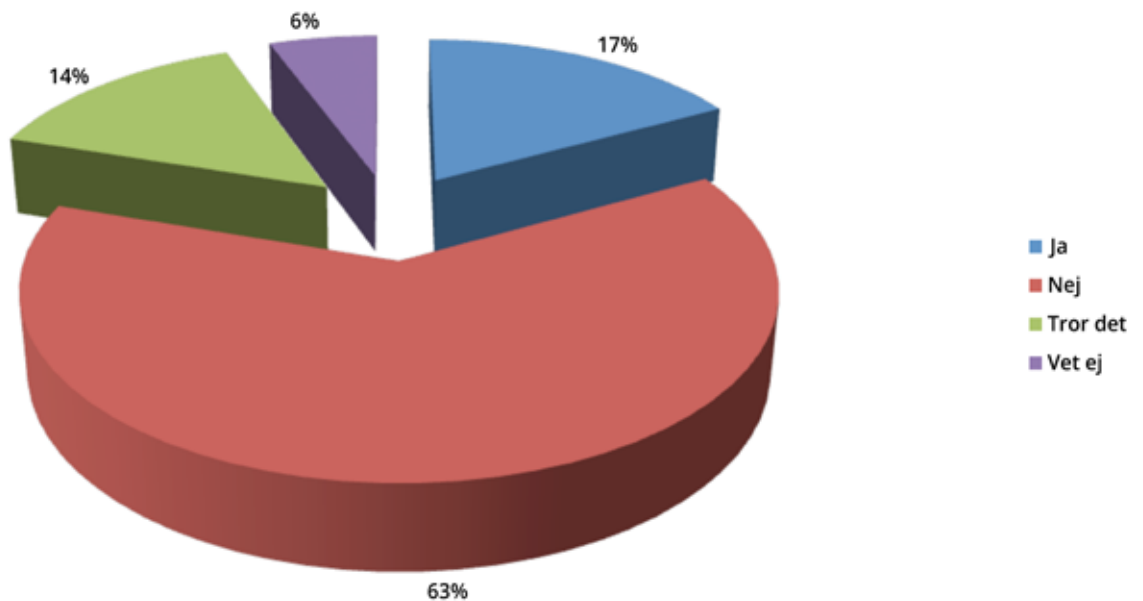
Bland de föreningar där kontakten saknats helt menar strax över hälften av de tillfrågade att den största anledningen är att de inte känt att det funnits ett behov. Samtidigt svarar andra att de inte vet vad de i så fall skulle kunna få hjälp med. Hur svaren ska tolkas är ingen självklarhet men det är troligt att för flertalet av de som menar att behovet inte finns, saknas det även kunskap om vad de skulle kunna få hjälp med. Detta framkom bland annat under dialogmötena då flera föreningar spontant uppgav att de inte trott att kommunen kunnat ställa upp med lösningar för problem som gällde bland annat avsaknad av lokaler och markområden att använda för verksamhet.

VAD ÄR ANLEDNINGEN TILL ATT DET INTE FUNNITS NÅGON KONTAKT MED KOMMUNEN?

82,8 %, av de föreningar som inte haft kontakt med kommunen uppger att de inte vet vart de skulle vända sig om det funnits ett behov vilket än mer belyser problematiken i att flera kommuner har svårt att nå målgruppen föreningar.

VET NI VART NI KAN VÄNDA ER FÖR ATT TA KONTAKT, OM DET SKULLE UPPSTÅ ETT BEHOV?

Ytterligare en del, 4,3 %, tror inte att de skulle få stöd även om de tog kontakt med kommunen. En förening uttrycker sig så här "De kräver ett minimum antal medlemmar i kommunen för att kunna söka stöd och vi är delvis en onlineförening". Föreningar vars verksamhet sträcker sig utanför den traditionella organisationsstrukturen får problem när de bryter ny mark. Andra föreningar tar upp liknande problem, det finns kommuner där reglerna är sådana att en majoritet av medlemmarna ska vara bosatta i kommunen, vilket kan vara svårt för en onlineförening. Andra kommuner kräver att storleken på föreningen överstiger 20 medlemmar vilket gör det svårt för mindre föreningar. Att flera av Vi Ungas och Sveroks föreningar inte uppfyller kraven är ett faktum, men dessa svar kommer från föreningar som inte varit i kontakt med kommunen. Frågan är då om upplevelsen stämmer och om föreningarna kollat upp detta eller om kommunen fått ett rykte om sig att inte stötta föreningslivet.

Den första kontakten med kommunen sker för föreningarna oftast per mail eller telefon men det är även vanligt att man besöker den förvaltning som ansvarar för föreningslivet. Det är betydligt mer vanligt att föreningarna tar kontakt än att kommunen själva söker upp. Ansvar läggs därmed på nybildade föreningar som ofta saknar föreningskunskap och unga människor som inte alltid vet hur man bör gå till väga eller vilket stöd som finns. En stor skillnad mellan Sverok och Vi Ungas föreningar och exempelvis de flesta hockeyklubbar är att föreningarna ofta är nybildade och att man inte har tidigare generationer av aktiva styrelseledamöter att be om råd. Ett självklart och kontinuerligt samarbete med andra organisationer, såsom kommunen, saknas ibland helt.

SAMMANFATTNING

Telefonintervjuerna och dialogmötena visar på att medan det finns en del problemområden i samverkan mellan kommuner och föreningar så finns det även mycket som fungerar bra och där kommunerna är stöttande och föreningarna bidrar genom att erbjuda en uppskattad fritidssysselsättning.

Ett problem som tas upp är bland annat att reglerna för det ekonomiska stödet kommunen erbjuder föreningslivet är krångliga och svåra att förstå. Samtidigt tycks kraven för att vara berättigad till sådana stöd vara sådana att flera föreningar har svårt att leva upp till dem, något som skapar problem för bland annat nystartade föreningar.

Det visade sig även att det finns en hög tröskel för kontakt med kommunen vilket visade sig på olika sätt. Kunskap och erfarenhet saknas hos föreningar om vad kommunerna kan hjälpa till med och vilket stöd de kan förvänta sig. Det finns även en osäkerhet om vart man kan vända sig för att få hjälp. Flera föreningar upplever att de får ett negativt bemötande av kommunen och att deras verksamhet inte upplevs värd att stötta.

Samtidigt finns det överlag en positiv syn på kommunen och de som har haft kontakt uppger i hög grad att de kommer att fortsätta samarbetet. Ett fungerande samarbete mellan föreningar och kommun ger positiva effekter för alla parter. Föreningarnas medlemmar får ökade möjligheter att utföra sitt fritidsintresse där de finns i ett socialt sammanhang med andra unga som har liknande intressen. Kommunen blir en attraktiv plats att arbeta och bo på med unga engagerade personer vars kunskap och erfarenheter kommer samhälle och näringsliv till nytta för lång tid framöver.

TIPS TILL KOMMUNEN FÖR ÄNNU BÄTTRE SAMARBETEN

- **Kunskapen hos föreningarna om det stöd kommunen erbjuder måste bli bättre.**

Sök upp föreningar utanför kommunens register. Annonsera och bjud in till dialogmöten, använd skolor och fritidsgårdar för att möta unga föreningsaktiva.

- **Regler för ekonomiskt stöd upplevs som svåra att förstå och ta till sig.**

Krångla inte till det i onödan. Tänk på språkbruket på webben och i foldrar, alla ska kunna läsa och förstå reglerna.

- **Flera föreningar har svårt att leva upp till kraven för att få ekonomiskt stöd hos många kommuner.**

Dags att se över regelverket? Går det att förändra så att nya och mindre föreningar kan få det stöd de behöver? Finns det möjligheter för de föreningar som inte träffas flera gånger i veckan två timmer per gång att växa och utvecklas med stöd från kommunen?

- **Föreningar möts ibland av att deras verksamhet inte anses tillföra kommunens unga något.**

Lär er mer om föreningen och dess verksamhet, ofta finns det massor med positiva aspekter. Ta er tid att prata med föreningarna om vad de brinner för och varför.

TIPS TILL FÖRENINGARNA FÖR ÄNNU BÄTTRE SAMARBETEN

- **Det saknas kunskap om vad kommunen kan hjälpa till med och erbjuder för stöd.**

Ofta finns det information på kommunens hemsida men det allra bästa sättet att få svar på alla frågor är ofta att träffa de som ansvarar för föreningsliv i kommunen ansikte mot ansikte. Våga ta kontakt!

- **Det är ibland svårt att veta vart man ska vända sig för att få stöd från kommunen.**

Varje kommun har en telefonväxel dit man kan ringa för att få veta vem som ansvarar för vad. Numret dit man hittar hos nummerupplysningen, eller på kommunens hemsida där det ofta finns information om vilken avdelning som tar hand om föreningarna.

- **Reglerna för att få stöd från kommunen är ibland stelbenta och svåra att nå upp till.**

Har en förening problem har ofta flera det, prata ihop er med andra, ju fler man är desto lättare är det att få andra att lyssna. Boka in ett dialogmöte med kommunen och politikerna för att berätta om er verksamhet och vad ni tycker borde bli bättre. Skriv insändare till lokaltidningen eller ordna en namninsamling.

- **Det händer att kommunen är oförstående till en förenings verksamhet och har en negativ uppfattning om den.**

Berätta mer om er verksamhet! Ofta vet inte kommunerna vad er verksamhet innebär. Vad gör ni? Varför brinner ni för just er förening?

Sverok är Sveriges största ungdomsförbund. 135 000 medlemmar i 1 000 föreningar över hela landet samlar, utvecklar och sprider spelhobbyn. I Sverok startar och driver ungdomar sina egna föreningar på egna villkor och skapar verksamhet tillsammans. Rollspel, lajv, brädspel, figurspel, e-sport och LAN utgör de huvudsakliga verksamheterna bland många andra.

www.sverok.se
info@sverok.se
013-14 06 00

S:t Larsgatan 6
582 24 Linköping

twitter.com/Sverok
facebook.com/Sverok

Vi Unga är Sveriges bästa barn- och ungdomsorganisation! Vi håller på med massor av olika saker. I våra närmare 250 föreningar sysslar unga med vad just de tycker är roligt och givande. Alla får bli medlemmar och bilda föreningar inom vårt förbund – oavsett vem du är och vad du vill använda din fritid till.

www.viunga.se
info@viunga.se
08-587 686 71

Box 30083
104 25 Stockholm

twitter.com/ViUnga
facebook.com/ViUnga